

در سوالات تشریحی ۱ نمره امتیازی در نظر گرفته شده است که در مجموع نمرات لحاظ خواهد شد.
سوالات تشریحی در برگه سوال پاسخ داده شود.

۱. به «مجموع افراد گزارشگر روایت» و «گفتن حدثنا فلان یا اخبرنا فلان یا عن فلان...» به ترتیب کدام اصطلاح اطلاق می‌شود؟

- الف) سند - مشیخه
- ب) اسناد - سند
- ج) اسناد - طبقه
- د) سند - اسناد

۲. «عالی الإسناد» یا «سند عالی» چه اصطلاحی است؟

- الف) روایاتی که دارای سند صحیح و عالی هستند.
- ب) سندی که واسطه‌های اتصال آن اندک باشد.
- ج) اسناد روایاتی که راویان آن همگی ثقانند و مدح بالایی دارند.
- د) اسناد روایاتی که کلینی در کافی نقل کرده و راویان آن همگی معصوم هستند.

۳. در کدام گزینه، همه منابع از تألیفات حوزه سند شناسی احادیث است؟

- الف) منتقی الجمان شهید ثانی - الوافی فیض کاشانی - علل الحدیث بهبودی
- ب) مرآة العقول علامه مجلسی - منتقی الجمان شهید ثانی - جامع احادیث الشیعه بروجردی
- ج) توضیح الاسانید المشکله شییری زنجانی - تجرید اسانید الکافی و تنقیحها - منتقی الجمان شهید ثانی
- د) منتقی الجمان شهید ثانی - اصول التخریج و دراسة الاسانید محمود طحان - الوافی فیض کاشانی

۴. اگر افتادگی در ابتدای سند وجود داشته باشد .....، اگر افتادگی در میان سند رخ داده باشد ..... و اگر افتادگی در انتهای سند باشد ..... گفته می‌شود.

- الف) منقطع - مرسل به معنای خاص - معلق
- ب) معلق - مرسل به معنای خاص - منقطع
- ج) معلق - منقطع - مرسل به معنای خاص
- د) منقطع - معلق - مرسل به معنای خاص

۵. بیشتر اسناد معلق موجود در کتاب‌های تهذیب الاحکام، الکافی و من لایحضره الفقیه به ترتیب با کدام تکیه‌گاه‌ها قابل بازسازی است؟

- الف) مشیخه یا فهرست - سندهای قبل - مشیخه
- ب) سندهای قبل - مشیخه - مشیخه یا فهرست
- ج) سندهای قبل - مشیخه - سندهای قبل
- د) مشیخه - سندهای قبل - سندهای قبل

۶. با توجه به اسناد زیر از کتاب کافی کدام گزینه صحیح است؟

سند اول) علی بن ابراهیم عن ابيه و محمد بن اسماعیل عن الفضل بن شاذان جمیعا عن ابن ابی عمیر...

سند دوم) محمد بن اسماعیل عن الفضل بن شاذان عن ابن ابی عمیر....

الف) در سند اول تحویل رخ داده است و سند دوم تعلیق دارد.

ب) در سند اول محمد بن اسماعیل بر علی بن ابراهیم عطف شده است و سند دوم تعلیق دارد.

ج) سند اول عطف یک طبقه بر یک طبقه است و سند دوم عادی است.

د) سند اول عطف دو طبقه بر دو طبقه است و سند دوم عادی است.

۷. در سند دوم چه آسیب یا آسیب‌هایی اتفاق افتاده است؟

سند اول) عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ وَ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ رَجُلٍ عَنِ ابْنِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ ...

سند دوم) وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ ....

- الف) تعلیق و ارسال
- ب) شبه تعلیق
- ج) ارسال، تعلیق و تحویل
- د) ارسال، شبه تعلیق و تحویل

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه تهران - حدیث
مرکز آموزش الکترونیکی

باسمه تعالی

آزمون پایان ترم نیم سال دوم تحصیلی ۹۸-۹۷

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۳/۱۹

ساعت: ۱۰:۳۰

کد آزمون: ۱۴۱

مدت زمان: ۷۵ دقیقه

صفحه: ۶ / ۲

رشته: علوم حدیث - علوم قرآن و حدیث

استاد: ناصر حیدرزاده

بارم: ۱۷ نمره

درس: مبادی نظری و تطبیقی سند شناسی - رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی

نام و نام خانوادگی: .....

شماره دانشجویی: .....

در سوالات تشریحی ۱ نمره امتیازی در نظر گرفته شده است که در مجموع نمرات لحاظ خواهد شد.
سوالات تشریحی در برگه سوال پاسخ داده شود.

۸. مرجع ضمیر در سندهای دوم و سوم به ترتیب کدام است؟

سند (۱): عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ يُونُسَ عَنْ إِدْرِيسَ الْقُمِّيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ...

سند (۲): عَنْهُ عَنْ يُونُسَ عَنِ الْهَيْثَمِ بْنِ وَاقِدٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ ع عَلَيَّ...

سند (۳): وَ عَنْهُ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ الْكَاهِلِيِّ قَالَ؛

الف) از آنجا که ضمیر در سند دوم و سوم، غیر عادی است، مرجع ضمیر را جز از طریق دانش طبقات نمی توان شناخت.

ب) مرجع ضمیر در در سند ۲ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى است ولی شناسایی مرجع ضمیر در سند ۳ جز از طریق دانش طبقات امکان پذیر نیست.

ج) مرجع ضمیر در سند ۲ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى و در سند ۳ يُونُسَ است.

د) مرجع ضمیر در سند ۲ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى و در سند ۳ هَيْثَمِ بْنِ وَاقِدٍ است.

۹. در اثبات امکان توحید مختلفات قواعد ..... و ..... کاربرد دارد و مهم ترین شرط در اثبات اتحاد دو راوی ..... است.

الف) اختصار - تشابه اسمی - شاگرد اختصاصی داشتن

ب) صاحب تألیف - مشاهیر و غرائب - اتحاد در طبقه

ج) تشابه اسمی - صاحب تألیف - اتحاد در طبقه

د) اختصار - مشاهیر و غرائب - اتحاد در طبقه

۱۰. راهکارهای اصلی تمیز مشترکات کدام است؟

الف) طبقات، شاگردان و اساتید اختصاصی، انصراف

ب) طبقات، شاگردان و اساتید اختصاصی، گردآوری قرائن

ج) طبقات، رجوع به اسناد پیشین، گردآوری قرائن

د) رجوع به اسناد پیشین، انصراف، طبقات

۱۱. با توجه به سندهای زیر از کتاب کافی کدام سند را می توان بر اساس آن بازسازی کرد؟

سند اول) عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ وَ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ جَمِيعاً عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مَالِكِ بْنِ عَطِيَّةَ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع قَالَ: أَرْضَاكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْسَبَكُمْ عَلَيَّ عِيَالِهِ.

سند دوم) وَ عَنْهُمَا عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: قَالَ رَجُلٌ لِأَبِي جَعْفَرٍ ع....

الف) عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنِ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مَالِكِ بْنِ عَطِيَّةَ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع

ب) أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مَالِكِ بْنِ عَطِيَّةَ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع

ج) عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنِ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: قَالَ رَجُلٌ لِأَبِي جَعْفَرٍ ع

د) عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: قَالَ رَجُلٌ لِأَبِي جَعْفَرٍ ع

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۳/۱۹
ساعت: ۱۰:۳۰
کد آزمون: ۱۴۱
مدت زمان: ۷۵ دقیقه
صفحه: ۶ / ۳

باسمه تعالی
آزمون پایان ترم نیم سال دوم تحصیلی ۹۸-۹۷
درس: مبادی نظری و تطبیقی سند شناسی - رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی
رشته: علوم حدیث - علوم قرآن و حدیث
استاد: ناصر حیدرزاده
نام و نام خانوادگی: .....
شماره دانشجویی: .....
بارم: ۱۷ نمره

در سوالات تشریحی ۱ نمره امتیازی در نظر گرفته شده است که در مجموع نمرات لحاظ خواهد شد.
سوالات تشریحی در برگه سوال پاسخ داده شود.

۱۲. با توجه به اطلاعات زیر از کتاب «معجم الرجال» آیت الله خویی، قرائن اتحاد برای اسامی مختلف «سلیمان بن سماعه» و «سلیمان بن سماعه الخزاعی» کدام است؟

قال النجاشي: سليمان بن سماعه الضبي الكوزي، من بني الكوز، كوفي حذاء، ثقة، روى عن عمه عاصم الكوزي، و عن غير عمه من الرجال، له كتاب، أخبرني أبو عبد الله بن شاذان، قال: حدثنا أحمد بن محمد بن يحيى، عن أبيه، قال: حدثنا سلمة بن الخطاب، عن سليمان بن سماعه بكتابه.
طبقته في الحديث: وقع بعنوان سليمان بن سماعه في أسناد جملة من الروايات تبلغ ثلاثة عشر موردا. فقد روى عن الحسين بن المختار و داود الحذاء و عاصم الكوزي - عمه - و عبد الله بن القاسم و عبد الله بن القاسم البطل و عبد الملك بن بحر و علي بن إسماعيل. و روى عنه ابن جمهور و جمهور و سلمة بن الخطاب و سهل بن زياد و محمد بن جمهور و محمد بن عيسى و معلى بن محمد.

سليمان بن سماعه الخزاعي: روى عن علي بن إسماعيل، و روى عنه سلمة بن الخطاب، الكافي: الجزء ۵، كتاب النكاح ۳، باب صفة مبايعة النبي ص النساء ۱۶۷، الحديث ۴. أقول: الظاهر اتحاده مع سابقه بقرينة اتحاد الراوي و المروي عنه.

الف) وحدت و اتحاد در استاد و شاگرد
ب) صاحب کتاب واحد بودن
ج) اساتید اختصاصی داشتن
د) وجود نام آنها در اسناد مشابه و پرتکرار

۱۳. کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب، ویژگی مشترک «سه قسم نخست الفاظ توثیق» و کدام ویژگی مشترک «هر چهار قسم این الفاظ» به شمار می‌رود؟

الف) سبب حجیت خبر - دلالت بر وثاقت راوی
ب) دلالت بر مدح مهم راوی - سبب حجیت خبر
ج) دلالت بر وثاقت راوی - سبب حجیت خبر
د) دلالت بر حسن راوی - سبب حجیت خبر

۱۴. با توجه به بیانات مندرج در بخش «اختلاف الكتب» کتاب معجم رجال الحديث آیت الله خویی، کدام گزینه صحیح است؟

روى الشيخ بسنده عن علي بن الحسن عن علي بن محمد عن أبي خديجة، التهذيب: الجزء ۹، باب ميراث الأعمام و العمات، الحديث ۱۱۷۳ و الإستبصار: الجزء ۴، باب من خلف وارتا مملوكا. الحديث ۶۷۳، إلا أن فيه علي بن محمد عن محمد بن أبي خديجة و الصحيح ما في التهذيب الموافق للوافي و الوسائل.

الف) در تهذيب سقط رخ داده است.
ب) در استبصار زیادت رخ داده است.
ج) در وافی و وسائل و استبصار سقط رخ داده است.
د) در استبصار سقط رخ داده است.

۱۵. با توجه به سندهای پرتکرار کتب اربعه جاهای خالی را تکمیل و مشخص کنید که مراد از این اسامی مشترک چه کسی است؟

علی بن ابراهیم عن ایبه عن ابن ابی عمیر عن ..... عن الحلبي عن ابی عبدالله علیه السلام.
الف) حماد - حماد بن عثمان
ب) حماد - حماد بن عیسی
ج) حماد - حماد بن سلمة
د) حریرز - حریرز بن عبدالله سجستانی

۱۶. با توجه به اسناد پرتکرار کتب اربعه جاهای خالی را تکمیل کنید.

۱) علی بن ابراهیم عن ایبه عن ..... عن ..... عن ابی عبدالله علیه السلام.

۲) علی بن ابراهیم عن ایبه عن ..... عن حریرز عن زرارة و محمد بن مسلم عن ابی جعفر علیه السلام.

الف) حماد - حریرز - الحلبي
ب) حماد - النوفلي - السكوني
ج) النوفلي - زرارة - حماد
د) النوفلي - السكوني - حماد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه تهران
مرکز آموزش الکترونیکی

باسمه تعالی

آزمون پایان ترم نیم سال دوم تحصیلی ۹۸-۹۷

رشته: علوم حدیث - علوم قرآن و حدیث

درس: مبادی نظری و تطبیقی سند شناسی - رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی

نام و نام خانوادگی: .....

استاد: ناصر حیدرزاده

شماره دانشجویی: .....

بارم: ۱۷ نمره

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۳/۱۹

ساعت: ۱۰:۳۰

کد آزمون: ۱۴۱

مدت زمان: ۷۵ دقیقه

صفحه: ۴ / ۶

در سوالات تشریحی ۱ نمره امتیازی در نظر گرفته شده است که در مجموع نمرات لحاظ خواهد شد.

سوالات تشریحی در برگه سوال پاسخ داده شود.

۱۷. سندهای زیر که برگرفته از کتاب شریف الکافی است را بررسی کنید و آسیب یا آسیب‌هایی موجود در آنها را نام برده و سپس آنها را بازسازی کنید. در

صورتی که سندها عادی هستند از عبارت «سند عادی است» به عنوان پاسخ استفاده کنید. (۴ نمره)

(۱) مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ يُونُسَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ أَيُّمَا مُؤْمِنٍ شَكَأَ حَاجَتَهُ وَ...

نوع آسیب (آسیبها): ۱- ۲- ۳-

سندهای بازسازی شده:

۱-

۲-

۳-

(۲) ابْنُ مَحْبُوبٍ عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ عَنِ الْوَلِيدِ بْنِ صَبِيحٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ...

نوع آسیب (آسیبها): ۱- ۲- ۳-

سندهای بازسازی شده:

۱-

۲-

۳-

(۳) عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقَاسَانِيِّ جَمِيعًا عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمُنْقَرِيِّ عَنْ فَضِيلِ بْنِ عِيَاضٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

...ع

نوع آسیب (آسیبها): ۱- ۲- ۳-

سندهای بازسازی شده:

۱-

۲-

۳-

(۴) وَ بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْمُنْقَرِيِّ عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ سَأَلَ رَجُلٌ أَبِي ص عَنْ...

نوع آسیب (آسیبها): ۱- ۲- ۳-

سندهای بازسازی شده:

۱-

۲-

۳-

باسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۳/۱۹

ساعت: ۱۰:۳۰

کد آزمون: ۱۴۱

مدت زمان: ۷۵ دقیقه

صفحه: ۶ / ۵

آزمون پایان ترم نیم سال دوم تحصیلی ۹۸-۹۷

رشته: علوم حدیث - علوم قرآن و حدیث

استاد: ناصر حیدرزاده

بارم: ۱۷ نمره

درس: مبادی نظری و تطبیقی سند شناسی - رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی

نام و نام خانوادگی: .....

شماره دانشجویی: .....

در سوالات تشریحی ۱ نمره امتیازی در نظر گرفته شده است که در مجموع نمرات لحاظ خواهد شد.
سوالات تشریحی در برگه سوال پاسخ داده شود.

۱۸. حکم سندهای زیر را با ذکر دلیل بیان کنید. (۲ نمره)

الف - الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ [امامی ثقه] عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ [امامی، ثقة جلیل علی التحقيق، مضطرب الحدیث و المذهب عند النجاشی] عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ [امامی، ثقة جلیل، من أصحاب الإجماع وما قیل فی فساد مذهبہ باطل] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ [امامی ثقه] قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع...
حکم سند:

دلیل:

ب) مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى [امامی ثقه جلیل] عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى [امامی ثقه جلیل] عَنْ عَلِيِّ بْنِ التُّعْمَانِ [امامی ثقه جلیل] عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ [امامی ثقه جلیل] قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ...
حکم سند:

دلیل:

ج) محمد بن الحسن الصفار [امامی ثقه جلیل] عن محمد بن الحسين بن أبي الخطاب [امامی ثقه جلیل] عن وهيب بن حفص [ثقه واقفی] عن أبي بصير [امامی ثقه جلیل من اصحاب الاجماع و ليس بواقفی] قال سألت أبا عبد الله ع
حکم سند:

دلیل:

باسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۳/۱۹

ساعت: ۱۰:۳۰

کد آزمون: ۱۴۱

مدت زمان: ۷۵ دقیقه

صفحه: ۶ / ۶

آزمون پایان ترم نیم سال دوم تحصیلی ۹۸-۹۷

رشته: علوم حدیث - علوم قرآن و حدیث

استاد: ناصر حیدرزاده

بارم: ۱۷ نمره

درس: مبادی نظری و تطبیقی سند شناسی - رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی

نام و نام خانوادگی: .....

شماره دانشجویی: .....

در سوالات تشریحی ۱ نمره امتیازی در نظر گرفته شده است که در مجموع نمرات لحاظ خواهد شد.
سوالات تشریحی در برگه سوال پاسخ داده شود.

۱۹. با توجه به عبارت زیر از کتاب معجم رجال الحدیث آیت الله خویی به سوالات پاسخ دهید. (۲ نمره)

و روی أيضا بسنده، عن یعقوب بن یزید، عن محمد بن عمر، عن محمد بن عذافر، التهذیب: الجزء ۸، باب الأیمان و الأقسام، الحدیث ۱۱۰۹ و الإستبصار:

الجزء ۴، باب أنه لا تقع یمین بالعق، الحدیث ۱۵۱، إلا أن فیہ، محمد بن أبی عمیر، بدل محمد بن عمر، و الصحیح ما فی التهذیب الموافق للوافی و الوسائل.

الف) اختلاف در چه منابعی وجود دارد؟

ب) نسخه صحیح از نظر آیت الله خویی در چه کتاب یا کتابهایی ذکر شده است؟

ج) نوع تصحیف و تحریف صورت گرفته کدام است؟

د) دلیل صحت نقل برگزیده از دیدگاه آیت الله خویی چیست؟

موفق و پیروز باشید.